

אמנים ללבנת: להגביר הפיקוח על מוזיאונים

במשרד התרבות מתכננים להקים ועדת אתיקה למוזיאונים. באחרונה הועלו טענות לליקויים חמורים בהתנהלותם

אלי ערמון אזולאי

15.09.2011

12:00

מועצת המוזיאונים התפזרה שלושה חודשים לפני תום כהונתה. בישיבת המועצה שהתכנסה אתמול בהשתתפות שרת התרבות, לימור לבנת, הפגינו אמנים.

לישיבה, שהתקיימה במשרד התרבות בתל אביב, באו יותר מ-20 אמנים שלבשו שחורים כאות מחאה. האמנים ניסו לדבריהם ליצור "חגורת ביטחון" ש"תאבטח" את התנהלות המוזיאונים בארץ. "נדאג לכך שכל חברי המועצה וכן שרת התרבות יידעו שישנו ציבור ששומר ומפקח על התנהלות הממסד האמנותי", אמרו. עצומה שניסחו האמנים, ועליה חתמו כבר יותר מ-500 איש, העלתה תביעה לזכות לנציגות שלהם בפגישת מועצת המוזיאונים, ולהעלות לדיון במסגרת זו את סוגיית ועדת האיתור למנכ"ל חדש למוזיאון תל אביב.

מועצת המוזיאונים אמונה בין היתר על אכיפת חוק המוזיאונים ותקנותיו. ישיבתה אתמול נערכה לאחר ההודעה כי תסיים את תפקידה, שלושה חודשים לפני המועד המתוכנן (כל כהונה אמורה להימשך שלוש שנים). הפיזור נעשה לפי הנחיית הלשכה המשפטית של משרד התרבות, לנוכח העובדה שפג התוקף של רוב המינויים האישיים במועצה, שניתנו בספטמבר 2008.

ממשרד התרבות נמסר כי השרה לבנת הודיעה לחברי המועצה כי פנתה ללשכה המשפטית והיא ממתינה לתשובה אם אפשר יהיה להאריך באופן זמני את המשך כהונתה של המועצה הנוכחית בעוד כמה חודשים. ההחלטה על פיזור המועצה ספגה ביקורת באתר "ערב רב", המזוהה עם מאבק האמנים. לדברי האתר, "ריענון תקופתי בהרכב חברי המועצה הוא צורך חשוב, אולם סיום תפקידם של כל חברי המועצה בבת אחת הוא צעד חריג. סמיכות הזמנים בין פיזור המועצה להרחבת חוק המוזיאונים כך שיחול גם על מוזיאונים בשטחי יהודה ושומרון מעוררת חשד כי הנימוק המשפטי משמש את השרה כמנוף להכשרת מועצה חדשה שתתאים לתפישת עולמה הפוליטית".

האמנים המפגינים, ובהם בוקי גרינברג, מאשה זוסמן, דרורה דומיני, גליה גור זאב, האוצר עמי שטייניץ ויו"ר איגוד האמנים איתן שוקר, העלו בפני באי הישיבה אתמול את רצונם להשתתף בפגישה.

יו"ר מועצת המוזיאונים, פרופ' רות בן ישראל, האזינה לשאלות האמנים. היא ציינה כי חשוב לזכור שהמועצה אינה מטפלת רק במוזיאונים לאמנות, אלא גם במוסדות אחרים. היא אמרה כי דעתה אינה נוחה מפיזור המועצה ויהיה זה בעייתי מאוד אם היא לא תפעל בחודשים הקרובים. עידית עמיחי, מנהלת המדור לאמנות הפלסטית במשרד התרבות ומנהלת מחלקת המוזיאונים בו, לא היתה מוכנה בתחילה לדבר עם האמנים. אך לאחר שקצין הביטחון במקום קרא למשטרה ושני שוטרים באו למשרד, היא יצאה לשוחח עם המוחים. "משרד התרבות בעדכם, וגם שרת התרבות", אמרה. אך היא הוסיפה כי מועצת המוזיאונים לא דנה בבחירת המנכ"ל למוזיאון תל אביב.

המוחים טענו באוזני עמיחי כי מועצת המוזיאונים היא הגוף היחיד שיכול לבצע רגולציה מסוימת על התנהלות המוזיאונים. לדעתם, על המועצה לתת את הדעת על הביקורת הטוענת לליקויים חמורים בהתנהלות המוזיאונים.

עמיחי סירבה להגיב לטענות אלה והוסיפה שמעולם לא שמעה ביקורת כזו משום אדם. עמיחי נאלצה להודות כי לפי אחד הסעיפים בחוק המוזיאונים, סוגיית הצגת תכנים פרסומיים במוזיאונים השונים, לרבות מוזיאון תל אביב, היא בעייתית. לדבריה, קיימת יוזמה להקים ועדת אתיקה שתדון בסוגיות אלו, אך היא לא מסרה פרטים נוספים.

הפגנת האמנים בתל אביב, אתמול. מימין: איתן שוקר, גליה גור זאב, עמי שטייניץ, דרורה דומיני ורועי חפץ; משמאל: עידית עמיחי.
צילום: מוטי מילרוד